

Skoenlapper.

Irma Venter. Kaapstad: Human & Rousseau, 2012. 352 pp. ISBN: 978-0-7981-5673-8.

DOI: <http://dx.doi.org/10.4314/tvl.v50i1.17>

'n Leser behoort nie tydens die lees van 'n spanningsverhaal lus te wees om onkruid uit te spit nie. 'n Goeie spanningsverhaal sit 'n mens nie neer nie. Jy lees tot dagbreek toe en kom met blou kringe onder rooi oë by die werk aan. Ongelukkig kon ek *Skoenlapper*, Irma Venter se debuutroman, wel 'n paar keer neersit. Maar ek het dit altyd weer na so 'n rukkie opgetel en voortgelees, want so teen die middel van die boek is die heldin ewe skielik die verdagte en ek wou weet of die held hierdie wyfiespinnekop sal oorleef.

Die heldin is Ranna. Sy het swart krulhare en bloupers oë en is 'n fotograaf. Die held is Alex Derksen en hy is 'n joernalis. Hy raak verlief op haar "in minder tyd as wat dit neem om jou asem in te trek" (10) en hy dink self dit is absoluut belaglik. Ranna en Alex ontmoet mekaar by 'n troue in Tanzanië. Ranna is misterieus. Sy verskyn in die restaurant met 'n meswond in haar arm en wil dan niks daaroor praat nie. Vriende waarsku Alex om weg te bly van dié gevaarlike vrou. Ranna en Alex probeer saam om 'n groot vloed in Tanzanië op die wêreld se voorblaai te kry. Hulle geluk draai toe 'n rekenaarmiljoenêr se strandhuis ineenstort en die miljoenêr verdwyn. Die buitelandse media stel meer belang in die dood van een multimiljoenêr as 342 mense wat in 'n vloed in Tanzanië gesterf het (137). Dit is die enigste stuk politiek in die roman. Terloops vind Ranna die lyk van die miljoenêr uitgespoel langs die strand. Die toeval lyk nie vir my funksioneel nie. Die skrywer wou hê dat Ranna moes sien dat die miljoenêr se vingers afgesny was. Hamisi Bahame, die speuder wat vermoed dat die rekenaarmiljoenêr vermoor is, is baie slim, maar omdat sy vrou spoorloos verdwyn het, word hy ook 'n verdagte. Die raaisel rondom Hamisi word aan die einde

van die boek heel bevredigend opgelos, sonder dat die skrywer vir die lesers enige stereotipes as leidrade gegee het. Die polisie-man vertel Alex dat Ranna voorheen Isabel Baker was en dat twee van haar kêrels vermoor is. Ranna gee Alex 'n moontlike verklaring, maar omdat Alex nie weet of hy haar kan vertrou nie, vertrek hy na Suid-Afrika om twee weke by sy ma te kuier. Sy ma word deur sy pa geslaan. Ranna se pa het ook haar ma mishandel. Soveel gemokerde vroue is net te veel van 'n toeval om geloofwaardig te wees.

Ranna se pa het jare gelede selfmoord gepleeg of miskien is hy vermoor? Tog is die identiteit van die moordenaar(s?) net te voorspelbaar. Ek het die persone onmiddellik uitgeken en toe gedink die oplossing kan nooit so eenvoudig wees nie en gesoek na ander leidrade. Uiteindelik word iemand uit selfverdediging doodgemaak, maar toe, sonder enige bevredigende bespreking, word besluit om nie die polisie in te roep nie. Gaan die polisie uitvind of nie?

Die verhaal is vlot geskryf en daar is genoeg kinkels in die kabel en verdagtes om die belangstelling van die leser te behou. Die vertelling word afgewissel tussen Ranna en Alex as eerste-persoonsvertellers. Soms vertel Alex vanuit 'n agternaperspektief, van toe hy joernalistiek doseer: "Later sou ek die laaste, blyste foto op my lessenaar staan maak" (15). Hy gee nooit leidrade oor die skurk nie, iets wat 'n mens sou verwag indien hy werklik die verhaal retrospektief sou vertel met die wete van wie eintlik die moordenaar was. Die verhaal word meestal in die teenwoordige tyd geskryf.

Natuurlik is daar by 'n goeie spanningsverhaal altyd 'n uitstel van inligting, maar dit is hier nie altyd geslaag nie. So sê Alex toe hy Ranna se kamer sien: "Maar hier's dan niks ..." (65), en dan moet die leser 'n halwe bladsy wag om uit te vind dat daar geen foto's teen die muur is nie. Ek was so verward dat ek die

vorige bladsy herlees het om uit te vind wat ek gemis het.

Ek kon ook nie altyd visualiseer wat bedoel word nie. Ranna se huis is vol boeke: “Selfs in die kombuisgedeelte hou dit die sout, peper en paprika binne bereik” (64). Hoe? Is die kombuisrakke vol boeke? Is die sout bo-op ’n dik boek? Die vergelyking van Ranna se kamera met “’n AK47” wat aan haar sy hang (11), is ook moeilik om voor te stel.

Soms is die detail fassinerend. Ranna noem Alex “ordentlik” en verduidelik die woord: “jy sal my in die bed sit sonder om self in te klim” (20). Later is daar ’n man wat die dronk Ranna nie ordentlik behandel nie. Ranna het ’n tatoeëermerk wat bestaan uit die beginreëls van ’n gedig van N. P. van Wyk Louw. Op ’n keer kry Ranna ’n boek oor die 356 siektes wat ’n roos kan kry om te lees en sy stel belang. Sarah Fourie, wat die FBI en Europol se rekenaars kan kraak, is fassinerend genoeg om ’n hoofkarakter te wees in die opvolgboek van *Skoenlapper*.

Karin Brynard gee op die flapteks ’n misleidende beskrywing van ’n “witwarm romanse” en die “eksotiese Dar es Salaam”. *Skoenlapper* is wel romanties, maar die woorde “In. Nou. Nou. Nou.” (69) maak nie die boek smeulend, witwarm eroties nie. Daar is ook bittermin beskrywing van die wêreld van Dar es Salaam gegee. Irma Venter het nie soos baie koloniale skrywers ’n donker, eksotiese Afrika as agtergrond vir wit misdad gebruik nie. Afrika lyk heel bekend en alledaags.

Ek kan egter met Karin Brynard saamstem dat Irma Venter ’n belowende nuwe spanning-skrywer is. Ek hoop om veel meer avonture oor Alex te lees.

Lianne Barnard
barnardlianne@gmail.com
Palacký Universiteit van Olomouc
Olomouc, Tsjeggië